

*Dragsnork, tarmgnidare och plåga skinn: fackslangtermer bland svenska musiker**

*Hans Landqvist
Institutionen för svenska språket
Göteborgs universitet*

Artikkeli käsittelee ammattislangitermejä, joita Ruotsin sotilassoittokunnissa ja tavallisissa orkestereissa toimineet muusikot ovat käyttäneet 1930-luvulta lähtien. Aineisto koostuu 94 ammattislangitermistä, jotka viittaavat soittimeen, muusikkoon tai musikaaliseen toimintaan. Enin osa näistä termeistä on luotu yleiskielen pohjalta tai sitten ne ovat humoristisia uudennoksia; ammattitermien lyhennöksiä ja yleisslangin mukaisia uudismuodosteita on aineistossa puolestaan vähemmän. Yleiskielen sanoihin ja ilmauksiin verrattuna ammattislangin termeillä on tyypillisesti laajentunut merkityssisältö. Vähemmän tavallista on se, että niillä olisi rajoittunut tai spesifinen merkityssisältö tai yleiskielen sanoista ja ilmauksista poikkeava merkityssisältö. Ammattislangin termit tukevat muusikkojen välistä järkevää ja tarkoituksenmukaista viestintää, mutta ne ovat omiaan luomaan myös yhteisyyden tuntoa ammatti-ihmisten kesken, jossa huumorilla on oma osansa.

Nyckelord: slang, musikerslang, fackslangtermer

1 Inledning

De flesta vuxna människor kan antas använda någon slags slang i sitt arbete (Strömman 1995: 311; Kotsinas 2003: 21). Trots detta finns det ett begränsat mått av forskning om slang inom olika fackområden, inom olika yrken och på olika arbetsplatser (Andersson 1994: 95; Strömman 1995: 311). Däremot finns det mer forskning om språkbruk på arbetsplatser ur ett sociolingvistiskt perspektiv (se Brünner 1998 för en översikt).

I Landqvist (2006) studerar jag ett material med 109 lexikala enheter som har använts och används av svenska yrkesmusiker inom militärmusikkårer och civila orkestrar från 1930-talet och framåt. Det är fråga om benämningar för musikinstrument, musiker, musikaliska aktiviteter och musikaliska verk. Exempel på de tre första kategorierna är bland annat artikelrubrikens dragsnork 'trombon, dragbasun', tarmgnidare 'violinist' och plåga skinn 'slå trumma'. Ett exempel på den fjärde kategorin som undersöks i Landqvist (2006) är Ankdammen för Tjajkovskijs balett Svansjön.

I den här artikeln diskuterar jag de 94 benämningarna i materialet för instrument, musiker och musikaliska aktiviteter, vilka jag betraktar som fackslangtermer (termen i enlig-

het med Strömman (1995: 313) trots att fackslangsterm morfologiskt sett vore mera naturlig). Jag behandlar fackslangtermernas ursprung och bildningssätt, deras betydelseinnehåll jämfört med motsvarande allmänspråkliga lexikala enheter samt fackslangtermernas funktioner. Först måste dock tre i sammanhanget centrala begrepp avgränsas, nämligen 'slang', 'musikerslang' och 'fackslangterm', och dessutom måste utgångspunkterna för Landqvist (2006) presenteras. Detta görs i avsnitt 2 respektive 3 nedan.

2 Avgränsningar av begrepp

Med begreppet 'slang' avses vanligen ord och uttryck, dvs. språkets lexikala nivå, och jag gör detsamma (se Strömman 1995: 312–313; Lindfors Viklund 2001: 30; Kotsinas 2003: 15, 21). När det gäller slang i arbetslivet och bland yrkesmän av olika slag används många olika konkurrerande benämningar i litteraturen (se Bergman 1964: 71, Gibson 1983: [I]–[II], Zangger Borch 1995: [I], Strömman 1995: 16 och Kotsinas 2003: 21). I det här sammanhanget väljer jag att tala om *musikerslang*. Med begreppet 'musikerslang' avser jag slang som används av musiker, oftast yrkesmusiker, och inte av musikintresserade i allmänhet. Det är fråga om talat språk som används inom en begränsad språkgemenskap (jfr Strömman 1995: 319). Yrkesslang kan vara skämtsamt (Bergman 1964: 71), men i vissa situationer kan *fackslangstermer* ersätta korrekta facktermer (Strömman 1995: 313). Liksom facktermer är fackslangstermer entydiga i sitt professionella sammanhang och de ingår i (mer eller mindre utbyggda) begreppssystem. Men till skillnad från facktermer är fackslangstermer inte förtecknade i standardiserade fackordlistor (Strömman 1995: 17).

3 Utgångspunkter för undersökningen

Det material som studeras i Landqvist (2006) har främst samlats in genom samtal med en yrkesmusiker med mångårig erfarenhet, nämligen min far Åke Landqvist (ÅL). Informationen från honom har kompletterats med uppgifter från några svenska slangordböcker och allmänordböcker samt en genomgång av ett begränsat urval arbeten om

musik och musiker (se Landqvist 2006: 4–6). Samtliga lexikala enheter återfinns som bilaga 1 i Landqvist (2006).

De 94 fackslangtermerna i materialet är benämningar för musikinstrument (43 belägg), musiker (26) och musikaliska aktiviteter (25). Benämningar för verktygen är alltså klart viktigast. Därefter följer benämningar för yrkesmännen och arbetets utförande. Detta resultat kan jämföras med Kotsinas (2003: 21) beskrivning av yrkesslang, som bland annat ofta innehåller ”humoristiska benämningar på redskap och arbetsmoment”, liksom med Strömmans slutsats att fackslangstermer inom tryckeribranschen till övervägande delen utgörs av ”beteckningar för konkreta begrepp som fysiskt finns i närmiljön” (Strömman 1995: 345).

Med detta går jag över till resultatredovisning och diskussion. I avsnitt 4–6 nedan ger jag många exempel på fackslangstermer inom musikens område, och exemplen är mestadels – men inte alltid – försedda med uppgifter om betydelse(r). I en del fall har en och samma fackslangsterm ett antal betydelser, olika betydelser enligt olika källor. Eftersom utrymmet här är begränsat, ges en fullständig redovisning av fackslangstermer och betydelser i bilaga 1 i Landqvist (2006).

4 Fackslangtermernas ursprung och bildningssätt

4.1 Romani, månsing och svenska dialekter

Både Bergman (1964: 72–74) och Gibson (1983: [III]–[IV]) konstaterar att romani, månsing och svenska dialekter har gett många bidrag till svensk slang, och även Lindfors Viklund (2001: 39–45) och Kotsinas (2003: 178–180, 184–186, 206) uppmärksammar dessa källor. Men det är få av fackslangtermerna i mitt material som är hämtade från dessa. Romani bidrar med *bassa* eller *barsa* ’spela’, *bass* eller *bars* ’engagemang, spelning’ och månsing med *lira* ’spela’. Dessa utnyttjas i inhemsk ordbildning genom *dansbass* ’spelning på danskväll’ och *lirare* ’musiker’. Den egentligen enda fackslangstermen med dialektalt ursprung är ordet *snork*, som ingår i sammansättningarna *kliasnork* ’fiol, violin’ samt *dragsnork* och *slirsnork* ’trombon, dragbasun’.

Anledningen till detta resultat kan vara att romani, månsing och svenska dialekter inte erbjuder så många potentiella facktermer när det gäller musik av de typer som är aktuella i den här studien.

4.2 Lånord

Den internationella terminologin inom musikens fackområde har utvecklats med bidrag från många olika språk, bl.a. italienska, latin, franska och tyska (Störel 1998: 1336). Därför borde också olika språk vara långgivande när det gäller svenska musikfacktermer (jfr Brodin 1985: [4]). Trots detta förhållande finns det få lånord bland fackslangtermerna (jfr Lindfors Viklund 2001: 57–58 om lån och slang). Fackslangtermen *brass*, av *brass* 'mässing', är ett engelskt lån. Och det finns några andra mer eller mindre säkra lån från engelska, nämligen *horn* 'trumpet; saxofon', som även ingår i sammansättningen *snabelhorn* 'barytonsaxofon', samt ellipsen *sax*, som också uppträder i *saxlirare* 'saxofonist' och *saxlåda* 'saxofonfodral'. Till de engelska lånorden kommer fackslangtermen *fela* 'fiol, violin', som går tillbaka på tyska och latin. De få lånorden bland fackslangtermerna kan bero på typen av musikerslang som undersöks. Rimligen är det mer gott om lånord – till övervägande delen från engelska – i slang bland jazzmusiker, popmusiker och rockmusiker (jfr Kotsinas 2003: 248) än bland musiker inom svenska militära musikkårer och civila orkestrar.

4.3 Ellipser

Det är få av fackslangtermerna som är ellipser, nämligen *bleckblåsinstrument* > *bleck(et)*; *klarinet* > *kvarpa*; *trumpet* > *trump*; *saxofon* > *sax*; *saxofonist* > *sax*; *musikdirektör* > *dirk* och *repetera* > *repa* samt möjligen också *dragskåp* > *skåp*. Till dessa kommer *kapellis* och *trumpis*. Suffixet *-is* är mycket vanligt i svenskt slangspråk, och det förekommer också i fråga om yrkesmän, t.ex. *plåtslagare* > *plåtis* och *skomakare* > *skomis* (Bergman 1964: 69; Kotsinas 2003: 223–227). I mitt material finns dock endast *kapellmästare* > *kapellis* och *trumpetare* > *trumpis*, och liksom i fackslang inom tryckeribranschen är *-is*-ord således ovanliga (Strömman 1995: 337).

4.4 Ordlekar

På samma sätt som i slang generellt (Gibson 1983: [II]; Kotsinas 2003: 240–242) förekommer det en del ordlekar bland fackslangtermerna. Två exempel är verbfraserna *spela med nötter* och *spela utanför* för 'spela med noter' respektive 'spela utan noter, spela utantill'.

4.5 Bildliga uttryck

I slang i allmänhet är bildliga uttryck av olika slag mycket vanliga (jfr Gibson 1983: [II]), och i mitt material är sådana uttryck den klart vanligaste kategorin. Det är främst fråga om metaforer, vilka jag här definierar som "vanliga ord som ges en bildlig betydelse ..." (Gibson 1983: [II]). Metaforer bygger på likhet, t.ex. *skåp* i betydelsen 'dragspel', men bland de bildliga uttrycken finns också metonymier som bygger på närhet, t.ex. *elfenben* i verbfrasen *klia elfenben* 'spela piano' och *fårtarm* i *gnida fårtarm* 'spela stråkinstrument' (jfr Lindfors Viklund 2001: 122–123 om metaforer och metonymier).

4.5.1 Metaforer

Både inom fackspråk och slangspråk är metaforer vanliga (se Lindfors Viklund 2001: 102–108 med anförd litteratur). Fackspråkliga metaforer antas ofta ha ett förklarande syfte och vara "medvetet valda, skapade och föreslagna" (Lindfors Viklund 2001: 102).

Ett antal av metaforerna i mitt material utgörs av enkla substantiv och enkla verb (alternativt verbfraser med underförstådda objekt). Några substantiv är *krok* 'saxofon', *låda* 'piano; gitarr' och *kagge* 'trumma', medan exempel på verb alternativt verbfraser är *baxa* [instrument] 'förbereda för repetition eller spelning', *knacka* [trumma] 'spela trumma' och *slå* [takten] 'dirigera'. Många av de metaforiska fackslangtermerna är sammansatta substantiv och verbfraser, och i de senare ingår en verbpartikel eller ett direkt objekt. Exempel på sammansatta substantiv är bland annat *ståfela*, *ståstånka*, *ståltrådskommod* och *hängbjörk* för 'kontrabas' och några verbfraser är *sitta in* 'spela

tillfälligt med orkester', *käka mässingsoppa* 'spela hornmusik' och *plåga skinn* eller *plåga kalvskinn* 'slå trumma'.

Metaforerna bland fackslangtermerna får dels sägas vara förklarande alternativt beskrivande, dels expressiva (jfr Lindfors Viklund 2001: 103). De förklarar eller beskriver hur olika musikinstrument ser ut eller hanteras, hur olika musikers arbete utförs samt hur olika musikaliska aktiviteter går till. Metaforerna kan även antas – i högre eller lägre grad – vara expressiva genom att de uttrycker musikernas känslor, positiva eller negativa, inför instrumenten, instrumentalisterna och aktiviteterna, vilket kan jämföras med Becks diskussion (1998: 676) om jargong och ett ironiskt-distanserat förhållningssätt hos yrkesmän inom teatern till den egna verksamheten.

4.5.2 Metonymier

Som exempel på metonymier bland fackslangtermerna kan nämnas substantiven *skinn* alternativt *kalvskinn* för 'trumma', *mässing* för 'horn; blåsinstrument' och *elfenben* för 'piano'. Dessa utnyttjas sedan i sammansatta substantiv med metaforisk funktion eller i verbfraser. Exempel är *skinnplågare*, *kalvskinnsplågare* och *kalvskinnssmekare* 'trumslagare, batterist' samt *mässingsplågare* 'trumpetare; hornist' respektive *käka mässingsoppa* 'spela hornmusik' och *kliä elfenben* 'spela piano'.

4.6 Summering: ursprung och bildningssätt

Solveig Strömman konstaterar att fackslangtermer inom tryckeribranschen är bildade på fyra olika sätt. Det är fråga om kortformer av korrekta facktermer, allmänspråkliga ord som används på ett ogenomskinligt sätt, ombildningar på samma sätt som i det allmänna slangspråket samt humoristiska benämningar på redskap eller arbetsmoment (Strömman 1995: 315–316). Som framgår av avsnitt 4.1–4.5 ovan utnyttjas i första hand allmänspråkliga ord och humoristiska nybildningar i form av ensamma ord, gärna sammansatta substantiv, och verbfraser bland fackslangtermerna inom musikens område. Däremot är kortformer av facktermer och ombildningar efter det allmänna slangspråkets mönster mer sällsynta. Resultatet kan även jämföras med Kotsinas bedömning att ord som kan

kallas *yrkesslang* ”kan vara förkortningar och förvrängningar av yrkestermer eller *humoristiska benämningar på redskap och arbetsmoment*” (Kotsinas 2003: 21, min kursivering).

Vad gäller ursprung och bildningssätt visar fackslangtermerna i musikerslangen således en bild som är välbekant i fråga om slangspråk generellt. Grupper av människor som utvecklar och använder slang ”lånar i regel ord och fraser från det omgivande språket snarare än skapar egna. Dessa uttryck ges då ofta en ny innebörd” (Lindfors Viklund 2001: 55). Här kommer detta främst till uttryck genom ordlekar samt bildliga uttryck, mest i form av metaforer men också i form av metonymier.

5 Fackslangtermernas betydelseinnehåll

I sin analys av ord och uttryck som används bland anställda inom SL, dvs. AB Storstockholms Lokaltrafik, arbetar Roger Andersson (1994) med tre kategorier. För det första är det fråga om ord eller uttryck som har ”en i förhållande till normalspråket inskränkt eller specifik betydelse”. För det andra kan ord och uttryck inom SL ha ett expanderat betydelseinnehåll och till denna kategori förs också metaforer: ”[e]tt besläktat fall är den metaforiska betydelsen”. För det tredje finns det ord och uttryck som har ”en helt avvikande eller till sin huvuddel helt avvikande betydelse från den normalspråkliga” (Andersson 1994: 99–100). Andersson talar alltså om ord och uttryck i sitt material i relation till *normalspråk* och *normalspråklig betydelse*. Eftersom det finns en viss risk att dessa benämningar kan uppfattas som värderande, väljer jag i stället att tala om fackslangtermerna i mitt material i relation till *allmänspråket*, även om den senare termen med sitt bakomliggande begrepp är minst lika svår att definiera som *normalspråket* (jfr Landqvist 2003: 6–7 med anförd litteratur).

En tillämpning av Anderssons kategorier ger följande resultat för de 94 fackslangtermerna i materialet. Exempel på den första kategorin med inskränkt eller specifik betydelse jämfört med allmänspråket är bland annat verbfraser med underförstådda komplement: *lira* [musik] ’spela’, *repa* [musikstycken] ’repetera’ och *slå* [takten] ’dirigera’. Andra exempel är substantiven *lirare* ’musiker’ och *baxning* ’förberedelse

för repetitioner och spelningar'. Den inskränkta betydelsen motiveras pragmatiskt, eftersom det som är bekant eller underförstått är onödigt att säga (Andersson 1994: 99). I musikerkretsar spelar en *lirare* musik, inte fotboll eller ishockey, och *baxning* innebär att förbereda för en musikkårs eller orkesters verksamhet, inte att flytta tunga föremål i allmänhet. Bland fackslangtermerna finns många exempel på den andra kategorin med expanderat betydelseinnehåll, inklusive bildliga uttryck. Här kan nämnas några av benämningarna för olika kategorier av musiker: *rörpulare* 'träblåsare', *skinnplågåre* 'trumslagare, batterist' och *tangentkliare* 'pianist'. Som exempel på den tredje kategorin med avvikande betydelse(r) jämfört med allmänspråket väljer jag *storspelman* 'militärmusikdirektör', *hornboskap* 'hornister; blåsorkester' och *lurblåsare* 'trumpetare; trombonist; hornist'.

Sammanfattningsvis ger fackslangtermerna främst exempel på ett expanderat betydelseinnehåll jämfört med allmänspråkets ord och uttryck. Men det finns också fackslangtermer som har ett inskränkt eller mer specificerat betydelseinnehåll. Likaså finns det fackslangtermer som ger prov på avvikande betydelse(r) jämfört med allmänspråket.

6 Fackslangtermernas funktioner

Frågan är vilka orsaker det kan finnas till att fackslangtermerna i materialet har använts och används. Strömman (1995: 345) påpekar att fackslangtermer möjliggör en rationell och ändamålsenlig kommunikation och att slang på arbetsplatser är ett uttryck för språklig ekonomi. Det är rimligen så att fackslangtermer för olika instrument, instrumentalister och musikaliska aktiviteter bidrar till en effektiv kommunikation inom den aktuella musikkåren eller orkestern. För fackmännen är det helt klart vad exempelvis verbfraserna *sitta in* 'spela tillfälligt med en orkester', *spela med nötter* 'spela med noter' och *slå* [taktan] 'dirigera' innebär. I någon mån kan fackslangtermerna också dölja information för utomstående, även om detta knappast är det primära syftet (jfr Strömman 1995: 345; Brünner 1998: 645).

Kotsinas (2003: 25) understryker betydelsen av slang och slangliknande yrkesspråk som ”blir det kitt som binder ihop oss med den grupp vi tillhör eller gärna vill tillhöra” (jfr också Bergman 1964: 71). Även Andersson (1994: 96, 101) betonar språkets betydelse när en anställd vill visa att han eller hon har en etablerad ställning inom trafikföretaget Storstockholms Lokaltrafik (SL) och att han eller hon behärskar det speciella språkbruket inom företaget. Beträffande just musikers språkanvändning konstaterar pianisten Charlie Norman att ”det är en gammal tradition att varje skrå ska ha lite ling[v]istiskt frimureri för sig” (Norman 1980: 243). I detta sammanhang är det intressant med informanten Åke Landqvists svar på frågan hur han och andra yngre musiker i början av sin yrkesbana lärde sig ord och uttryck: ”Det kom väl automatiskt genom umgänget med likasinnade” (ÅL 2005-08-11).

Generellt sett har slang i arbetslivet inte bara en ”seriös” sida – att underlätta en effektiv kommunikation om fackområdet mellan fackmän – utan också en mer skämtsam sida (Gibson 1983: [II]; jfr Strömman 1995: 313 med anförd litteratur). Den skämtsamma sidan framträder i fackslangtermer med expanderat betydelseinnehåll, inklusive bildspråk av olika slag. Några exempel är verbfraserna *gnida färtarm* ’spela stråkinstrument’ och *plåga skinn* alternativt *plåga kalvskinn* ’slå trumma’ samt substantiven *storspelman* ’militärmusikdirektör’ och *hängbjörk* ’kontrabas’.

7 Fortsatt forskning

Diskussionen av fackslangtermer i musikerslang har förhoppningsvis visat att musikerslang, liksom slang inom andra yrkeskategorier, är ett intressant område för språkvetenskaplig forskning. I detta sammanhang vill jag peka på tre delområden som vore väl värda att arbeta vidare med.

Landqvist (2006) gäller musikerslangens uttryckssida, och det vore intressant att fortsätta med en undersökning av begreppssystem i materialet. I ett antal fall anger olika källor olika betydelse(r) till en och samma fackslangterm. Det finns också exempel på flera fackslangtermer som används för ett och samma begrepp liksom på en och samma fackslangterm som används för flera begrepp (se vidare bilaga 1 i Landqvist 2006). Det

måste dock sägas att det finns svårigheter med sådana studier av begreppssystem. Fackterminologier inom olika områden är (mer eller mindre) systematiskt uppbyggda (jfr Pilke 2000: 31–32), medan uppkomsten av fackslangtermer får antas vara mera slumpartad (Strömman 1995: 346).

Man kan också ställa frågan hur mycket fackslangtermerna faktiskt används i dag, i början av tjugohundratalet. Fackslangtermerna hämtade från Åke Landqvist härrör från slutet av 1930-talet och framåt, medan de från Gibson (1983) uppges vara belagda någon gång från 1930-talet till slutet av 1960-talet (Landqvist 2006: 5). Flertalet fackslangtermer i materialet återfinns i en av dessa källor eller i båda. Däremot är de fackslangtermer som är belagda i två utnyttjade arbeten med senare publiceringsår, nämligen Kotsinas (2000) och Zangger Borch (1995), väsentligt färre (se dock Landqvist 2006: 2 om begränsningar hos de båda källorna). Intervjuer med fler informanter, som tillhör olika åldersgrupper, skulle kunna bidra till att skapa större klarhet i fråga om det nutida bruket av de här redovisade fackslangtermerna. Också enkäter kunde komma till användning i sådana undersökningar, och såväl kvalitativt som kvantitativt upplagda studier är möjliga.

Undersökningen i Landqvist (2006) är begränsad till slang bland musiker inom militära musikkårer och civila orkestrar. Men det vore intressant att vidga perspektivet till andra kategorier av musiker och musikstilar. Har t.ex. fackslangtermer som används av jazzmusiker, popmusiker och rockmusiker samma ursprung och bildningssätt som de i mitt material? Dominerar alltså ordlekar och bildspråk av olika slag – eller spelar engelska lånord en mycket större roll inom dessa ”modernare” musikstilar? Likaså vore det av intresse att utreda ifall fackslangtermernas betydelseinnehåll visar samma relation till allmänspråkets ord och uttryck oavsett musikstil. Är det också i fråga om jazz-, pop- och rockmusik främst ett expanderat betydelseinnehåll som uttrycks?

Som framgår av avsnitt 1 ovan är det inte så vanligt med språkvetenskapliga undersökningar av slang inom olika fackområden, inom olika yrken och på olika arbetsplatser. En anledning kan vara att språkvetare saknar tillräcklig erfarenhet av olika arbetsplatser (jfr Strömman 1995: 319). Därför kräver sådana studier ett samarbete med yrkes-

verksamma inom olika branscher. Ett intressant initiativ är därför det språkliga dokumentationsarbete som fackförbundet för anställda inom den svenska hotell- och restaurangbranschen bedriver. Arbetet har bland annat resulterat i ordboken *Frukostflingor & Nötknäppare*, som ägnas ”[d]et speciella språk som hotell- och restauranganställda utvecklat genom tiderna” (Andersson 2001: 6). Enligt min uppfattning vore det önskvärt med motsvarande initiativ inom fler yrkesområden, såväl musikens som andra.

Anmärkningar

* Mitt deltagande i VAKKI-konferensen 2007 har möjliggjorts tack vare ekonomiska bidrag från Kungl. Musikaliska Akademien och Letterstedtska föreningens svenska avdelning.

Litteratur

- Andersson, B. (2001) [1996]. Inledning. I: *Frukostflingor & Nötknäppare*. 2 uppl. Red. B. Andersson. Stockholm: Hotell och Restaurang Facket.
- Andersson, R. (1994). Lasta, lossa och gå på dagis – något om språket på AB Storstockholms Lokaltrafik. I: *Svenskans beskrivning 20. Förhandlingar vid Tjugonde sammankomsten för svenskans beskrivning. Umeå den 2–3 december 1993*, 95–101. Utg. A. Holmberg & K. Larsson. Lund: Lund University Press.
- Beck, W. (1998). Fachsprachen und Fachjargon im Theater. I: *HSK 14.1*, 675–678.
- Bergman, G. (1964). *Slang och hemliga språk*. Stockholm: Prisma.
- Brodin, G. (1985) [1948]. *Musikordboken*. 4 utökade o. omarbetade uppl. Stockholm: Forum.
- Brünner, G. (1998). Fachkommunikation im Betrieb – am Beispiel der Stadtwerke einer Großstadt. I: *HSK 14.1*, 634–648.
- Gibson, H. (1983) [1969]. *Svensk slangordbok*. 2 uppl. Stockholm: Esselte Studium.
- HSK 14.1 = *Fachsprachen. Ein internationales Handbuch zur Fachsprachenforschung und Terminologiewissenschaft. Languages for Special Purposes. An International Handbook of Special-Language and Terminology Research*. Red. L. Hoffman, H. Kalverkämper & H. E. Wiegand. (HSK 14.1. 1. Halbband.) Berlin & New York: Walter de Gruyter.
- Kotsinas, U.-B. (2000). *Norstedts svenska slangordbok*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Kotsinas, U.-B. (2003). *En bok om slang, typ*. Stockholm: Norstedts Ordbok.
- Landqvist, H. (2003). *Abolition, militärmål, rusdryck och kåkfarare. Studier i ett svenskt juridiskt ordförråd 1800–2000*. Rapporter från ORDAT 20. Göteborg: Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet.
- Landqvist, H. (2006). Lira utanför, marschkaggar, rörpulare och Ankdammen: en pilotstudie av svensk musikerslang. [online]. *Nordiska Språk Nättidskrift*. [citerat 27.12.2006]. Tillgänglig: <http://lipas.uwasa.fi/hut/svenska/nords/2006/landqvist.php3>.
- Lindfors Viklund, M. (2001). *Exotismer, romanticismer och vanliga överdrifter. Mönster och metaforer i svensk drogslang*. Meijerbergs arkiv för svensk ordforskning 28. Göteborg: Meijerbergs institut för svensk etymologisk forskning.
- Norman, C. (1980). *Musikant med brutet gehör*. Stockholm: Askild & Kärnekull.
- Pilke, N. (2000). *Dynamiska fackbegrepp. Att strukturera vetande om handlingar och händelser inom teknik, medicin och juridik*. Acta Wasaensia 81. Språkvetenskap 15. Vasa: Universitas Wasaensis.
- Strömman, S. (1995). *Två språk på arbetsplatsen. Status och förändring*. Acta Wasaensia 44. Språkvetenskap 7. Vasa: Universitas Wasaensis.
- Störel, T. (1998). Die Fachsprache der Musikwissenschaft. I: *HSK 14.1*, 1334–1340.
- Zangger Borch, D. (1995). *Termer och slang inom populärmusikbranschen*. Uppsala: Medborgarskolan.
- ÅL = Åke Landqvist, personlig kommunikation, 2004–2006.